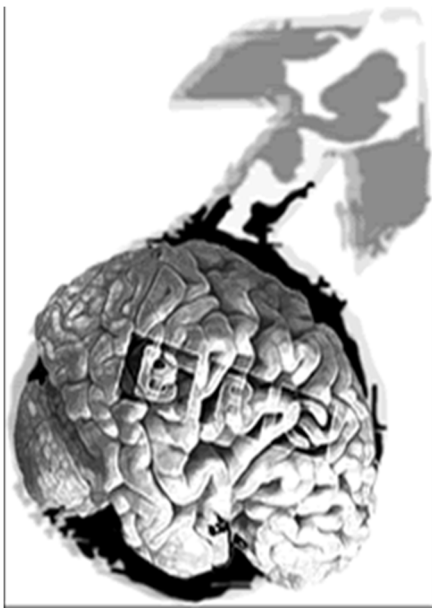

Je seksueel identiteitsprofiel !

by [V.S](#)

Een interactieve test op de BBC Science website laat je toe uit te maken hoe "vrouwelijk" of "mannelijk" je hersenen zijn. Maar wat levert het resultaat op ? Een oplossing voor je identiteitscrisis, een overbodig label, of een subtiele maatschappelijke boodschap over de plaats van man en vrouw ?

Vroeger zagen ze het allemaal veel simpeler. Begin jaren 1800 wilde een inwoner van een Amerikaans stadje in de gemeenteraad zetelen en was ook al succesvol verkozen, maar er waren (vooral bij de oppositie) duistere vermoedens dat de verkozene niet echt een man was, maar wel een vrouw. En dat stelde een probleem : alleen volwaardige mannen mochten namelijk in de raad zetelen. Om uitsluitel te krijgen moest het gemeenteraadslid voor de goegemeente het bewijs leveren dat hij/zij(?) wel echt een penis had. Hoe de test afliep, kan ik me niet meer uit het verhaal herinneren. Maar wat een heerlijk ongecompliceerde tijden waren dat, toen men de verstandelijke capaciteiten nog nauwkeurig kon afmeten aan de penis (of was het de lengte van de penis ? - nu ja, daar wil ik nu even vanaf).

Intussen is het helaas veel ingewikkelder geworden. De zetel van het verstand wordt vandaag door iedereen in de hersenen gelegd, in plaats van in dat wel bijzonder onwaarschijnlijke andere orgaan. Maar het hokjesdenken is er nog geen spat op verbeterd.

"Mannen komen van Mars, vrouwen van Venus" heet het vandaag. Of : de hersenen van man en vrouw zijn zo verschrikkelijk verschillend dat het een wonder mag heten dat beide geslachten nog niet weggevlucht zijn naar hun respectieve planeten. Allicht zijn ze ook helemaal niet voorzien op dezelfde taken en verantwoordelijkheden in de maatschappij, zo laat men ons onderhands verstaan.

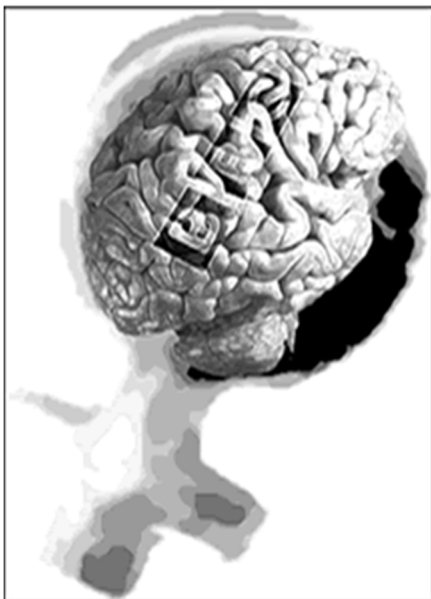
En ik zal het maar toegeven : ik kan het zelf ook niet laten aan dat hokjesdenken mee te doen. "Dat is nu weer het typisch mannelijke ego !" roep ik uit, als een agressieveling in een 4x4 me brutaal de weg

afsnijdt. Blijkt dan dat er een vrouw aan het stuur zit. Omgekeerd kan ook. Moeilijk toch, denken en gedrag altijd netjes in geslachten onder te brengen...

VAN KAARTEN LEZEN EN LANGE RINGVINGERS

Vandaar misschien dat ik me onlangs weer liet vangen door de verleidelijke klinkende test van de BBC Science website : "Sex identity" of "Bepaal het geslacht van je hersenen".

Is het de toenemende ongrijpbaarheid van de definitie "man/vrouw" die dit soort testen voor iedereen haast onweerstaanbaar maakt ? Het is alvast tekenend voor onze tijd dat we niet langer in het ondergoed gaan kijken in de hoop het antwoord op die vraag te krijgen. Het was een leuke test, al kwamen er niet echt verrassingen uit de bus : had je een goede woordvaardigheid, of een empathische, zorgende instelling, dan schoof je profiel op naar de "vrouwelijke" kant. Was je beter in ruimtelijk inzicht, of neigde je eerder tot systeemdenken (zeg maar : goed in kaarten lezen en wiskunde), dan helde je meer over naar het "mannelijke". Zelfs een abnormale lengte van de ringvinger werd aangegrepen, om een eventuele blootstelling aan testosteron in de baarmoeder op het spoor te komen*. Allicht om te benadrukken dat men hier echt wetenschappelijk bezig was en alleen het biologisch ingebakke wilde opsporen, en alles wat cultureel bepaald kon zijn terzijde wilde schuiven.

Bij dat laatste vielen wel vragen te stellen. Zo peilde een van de items naar de neiging om "graag diepgand over politiek te discussiëren". Hm, zou dat nu echt iets biologisch zijn ? En moesten we hieruit besluiten dat politiek best voor "mannenhersenen" weggelegd blijft ?

Ik kon met een score van 0 op de schaal van vrouwelijkheid/ mannelijkheid naar huis. De opstellers trostten me met de verklaring dat ik een "evenwichtig brein" had. Ja, probeer daar maar eens iemand mee te versieren.

GEEN OVERHAASTE CONCLUSIES

Hoe dan ook had ik mijn twijfels over het nut van dergelijke cijfers. Is het wel zinvol al die uiteenlopende menselijke kwaliteiten onder één noemer "mannelijk" of "vrouwelijk" te willen samenvatten? Wat valt er bijvoorbeeld af te leiden uit een score bij een "superman", die 80% in de richting van mannelijkheid opschuift? Haalde hij die score door zijn prima ruimtelijk inzicht (gemiddeld beter bij mannen), of alleen door zijn enorm gebrek aan woordvaardigheid (gemiddeld beter bij vrouwen)? Kan ik dat allemaal misschien voorspellen uit de lengte van zijn ringvinger? Als ik een vrachtwagenchauffeur moest aannemen, zou ik hem toch liever een rijtest afnemen. En als ik met de man onder één dak zou gaan wonen zou ik het ook wel wat preciezer willen weten - je wil toch wel wat aanspraak, en zo'n zwijger lijkt me maar niets.

En wat moet je met een verklaring als deze: "56% van de mannen scoort goed op dit item, tegenover 46% van de vrouwen"? Versta: daarom levert een hoge score hier je een "mannelijker" profiel op. Leuk nieuws voor die andere 44% mannen, die in deze test dus niet goed scoorden. Wat zegt dat over de "mannelijkheid" van bijna de helft van de mannelijke bevolking? Kunnen ze zich maar best tot vrouw laten ombouwen? Het moet gezegd dat de "Sex ID" test het hield bij sobere verklaringen als: "gemiddeld scoren vrouwen/ mannen beter voor deze test". Een niet onbelangrijke nuance, die de gepaste plaats laat voor de grote variaties tussen individuen. Het loopt niet altijd zo netjes, en dan kunnen we in de krant sensatiemakende veralgemeningen zien als: "Waarom vrouwen ongeschikt zijn voor wiskunde", of "Waarom mannen geen emoties kunnen lezen". Spijtig, want gemiddelden zeggen nu eenmaal bitter weinig over een individu. En tegen alle tests in kent de geschiedenis net zo goed vrouwelijke wiskundegenieën als mannelijke woordkunstenaars. Maar waarom altijd die krampachtige pogingen om ons complexe gedrag, dat zo divers is en alle richtingen uitgaat, te willen samenvatten onder één noemer? Om al dat dikwijls strijdige gedrag netjes in één hokje, "mannelijk" of "vrouwelijk" onder te brengen? Terwijl dat toch uiterst vage, vloeiende en onvatbare begrippen blijven? Waarom, als vorsers de schedel openen en er een grijze hersenmassa verschijnt, willen de meesten er alleen maar een egale blauwe of roze massa in zien? GELIJKENISSEN GROTER DAN VERSCHILLEN Gelukkig krijgt deze onstuitbaar lijkende tendens ook tegenwind. Zo publiceerde Janet S. Hyde, van de University of Wisconsin, vorig jaar een grootschalig overzicht van 46 meta-analyses, zowat alle onderzoeken terzake over de afgelopen 20 jaar. Waarin ze moest besluiten dat de populaire Mars-Venus zienswijze enorm overroepen is. Uit haar overzicht blijkt juist dat de gelijkenissen tussen beide geslachten in al die studies heel wat sterker zijn dan de verschillen die uitvergroot worden in de media, of het nu gaat om persoonlijkheid, cognitieve capaciteiten of leiderschap. Alleen op het vlak van motoriek (werpafstand), bepaalde seksualiteitsaspecten en fysieke agressie waren merkbare genderverschillen vast te stellen. En zelfs voor agressie speelden culturele aspecten een rol. Maar de meeste studies die gelijkenissen aantoonde kregen nooit aandacht in de pers. Het probleem is dat we allemaal zo krampachtig op zoek zijn naar de inhoud van "man-zijn" en "vrouw-zijn" zijn dat liefst alleen naar die kenmerken willen kijken waar we verschillen vermoeden. Maar die opgeblazen claims van geslachtsverschillen schaden

intussen wel mannen én vrouwen, zowel op het werk, in het ouderschap als in relaties, besluit Janet Hyde. * Mannen hebben doorgaans een langere ringvinger dan wijsvinger, terwijl beide vingers bij vrouwen vaker gelijk zijn. Deel de lengte van je wijsvinger door die van je ringvinger de hoe verder het resultaat onder 1 ligt, hoe meer blootstelling aan testosteron. Wel een nauwkeurige meetlat gebruiken, het komt op fracties van millimeters aan !).

Referenties : Voor wie de test wil proberen : http://www.bbc.co.uk/science/humanbody/sex/add_user.shtml Het artikel van Janet S. Hyde : American Psychological Association, APA Press releases, September 2005 <http://www.apa.org/releases/gendersim0905.html>